

**Latvijas Kūdras
asociācija**

KŪDRAS IEGUVES NOZARE LATVIJĀ

2017.Gada 31. janvāris

Rīga, LU

Latvijas kūdras ražotāju asociācija

Asociācija ir dibināta 1996.gadā

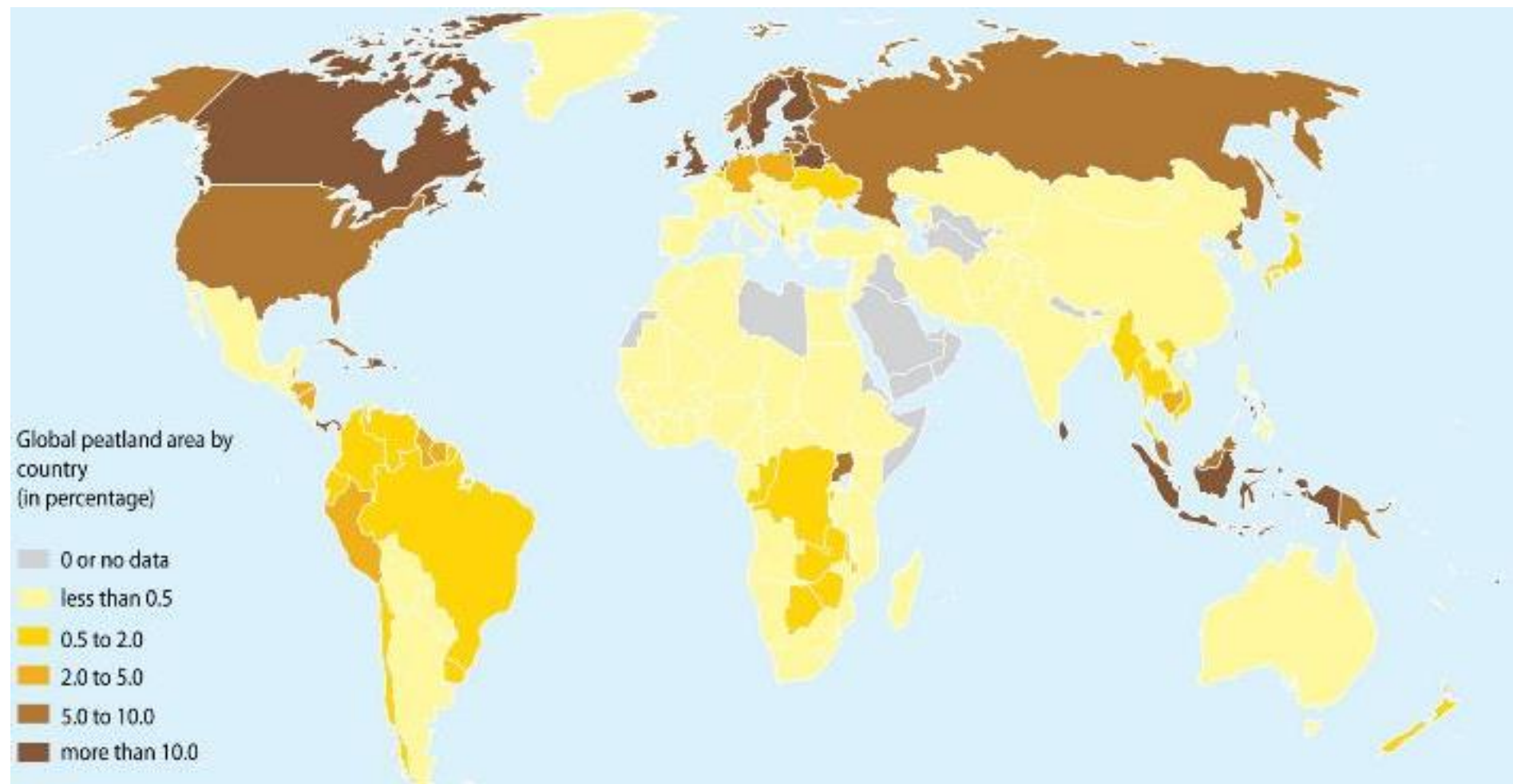
LKRA apvieno 38 dalībniekus

- Kūdras ieguvējus, saistītos uzņēmumus, zinātniskos biedrus, goda biedrus

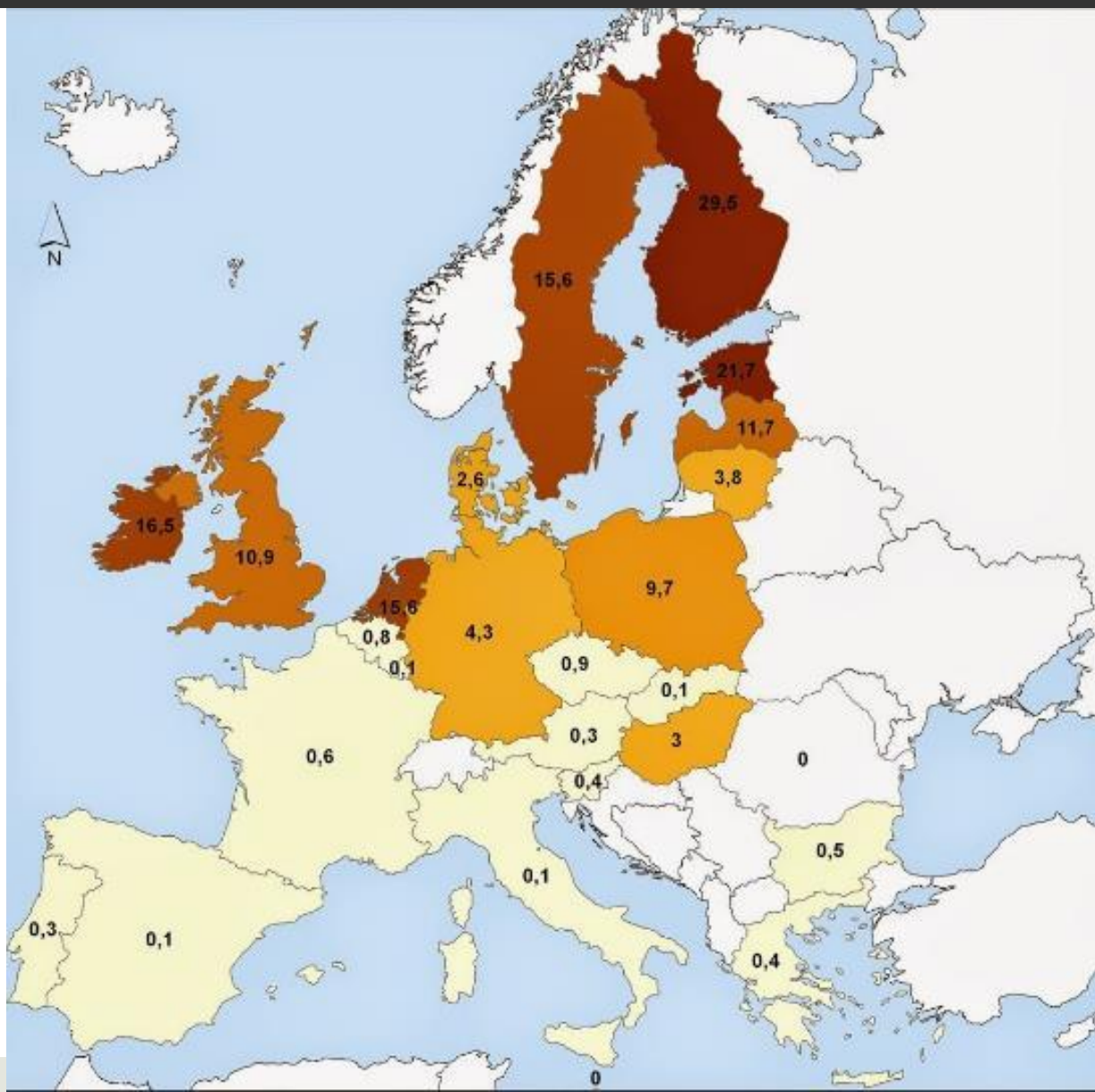
LKRA darbības mērķi ir:

- ⦿ Veicināt Latvijas kūdras ieguves nozares sakārtošanu un sakārtotas biznesa vides radīšanu;
- ⦿ Veicināt kūdras resursu racionālu, videi draudzīgu un ilgtspējīgu izmantošanu;
- ⦿ Veicināt vides daudzveidības un purvu saglabāšanu;
- ⦿ Veicināt nozarei nepieciešamo zinātnisko pētījumu veikšanu;
- ⦿ Iespēju robežās pārstāvēt un aizstāvēt savu biedru un nozares profesionālās, ekonomiskās intereses.

KŪDRAS PURVĪ, % NO VALSTU TERITORIJAS PASAULĒ

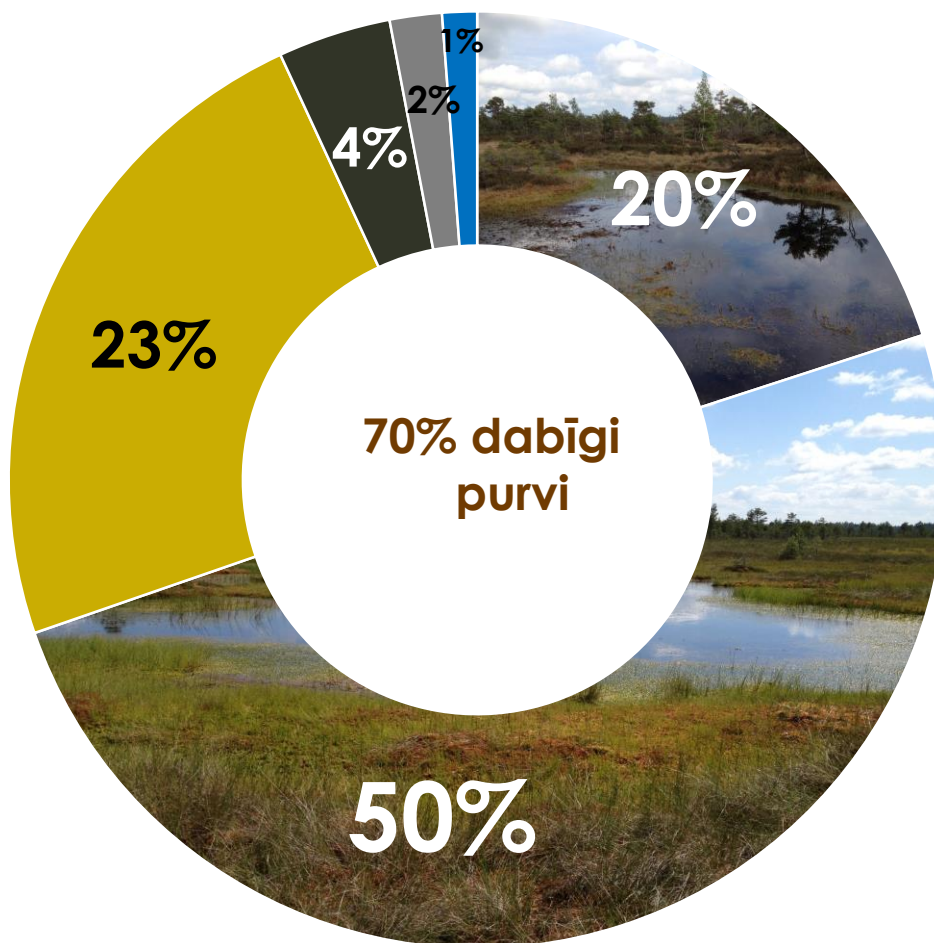
KŪDRAS PURVI % NO VALSTS TERITORIJAS EIROPĀ

PURVI LATVIJĀ %

Purvu platība 645 100ha =10% no Latvijas teritorijas

64 589 km²

20% Natura 2000 aizsardzībā esošās teritorijas (128 000 ha)

50% Citi dabīgie purvāji (318 129 ha)

23% Nosusinātās lauksaimniecības platības, meži (149 783ha)

4% Kūdras ieguve (~26 000 ha)

2% Izstrādātās purvu platības (11 522ha)

1% Ūdenstilpes (7 681ha)

Vairāk kā 49.3% no kopējās purvu platības ir zemie purvi, augstie purvi 41.7%, pārejas purvi 9%

KŪDRAS KRĀJUMI LATVIJĀ

- ⦿ Purvi aizņem 10% no Latvijas Republikas teritorijas.
- ⦿ Latvijā atrodas aptuveni 0,4% no pasaules kūdras krājumiem.
- ⦿ Atradnēs uzkrājušies 1,5 miljardi tonnu dažādu tipu kūdras.
- ⦿ 10 gadu vidējā kūdras ieguve = 10 gadu kūdras pieaugumu (0,8mlj.t.) rēķinot minimālo pieaugumu 1mm gadā.
- ⦿ Latvijā 2016.gada decembrī kūdras ieguves Licenču laukums bija ~26 000ha
- ⦿ Kūdras iegūšanas procesā vidēji ir nodarbināti 2038 darbinieki, sezonas laikā aptuveni 3000 darbinieki. Ieguve notiek 86 atradnēs.

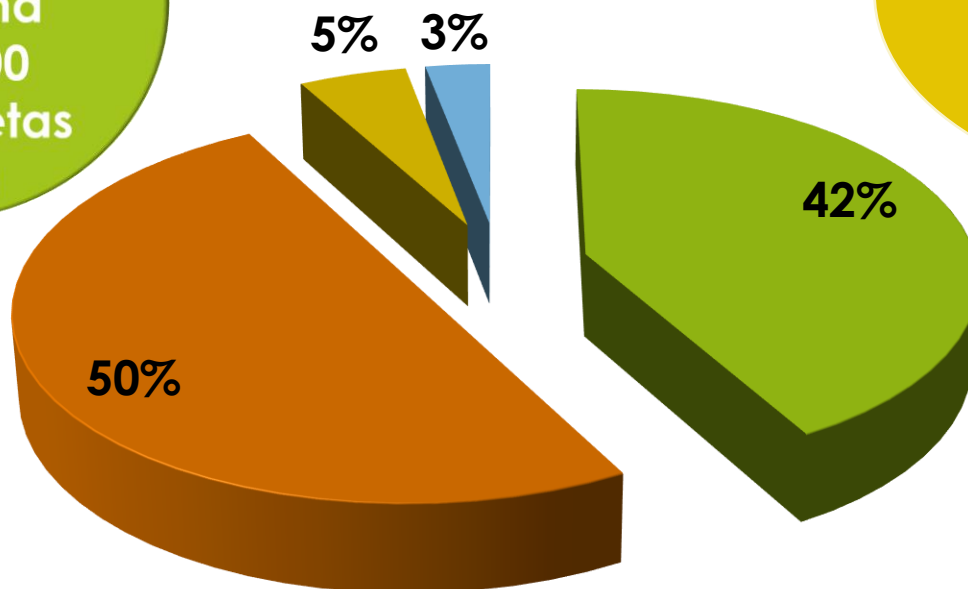
KŪDRAS IZMANTOŠANA MŪSU IKDIENĀ

KŪDRAS IZMANTOŠANA EIROPĀ

ES iegūst 68 milj. m³ kūdras

Iegūtās
kūdras
daudzums
nodrošina
~800 000
darba vietas
Eiropā

28% no iegūtās
kūdras tiek
izmantotas
profesionālajā
dārzkopībā

- Kūdras substrāti
- Enerģētikā
- Augsnes ielabošanai
- Cits pielietojums

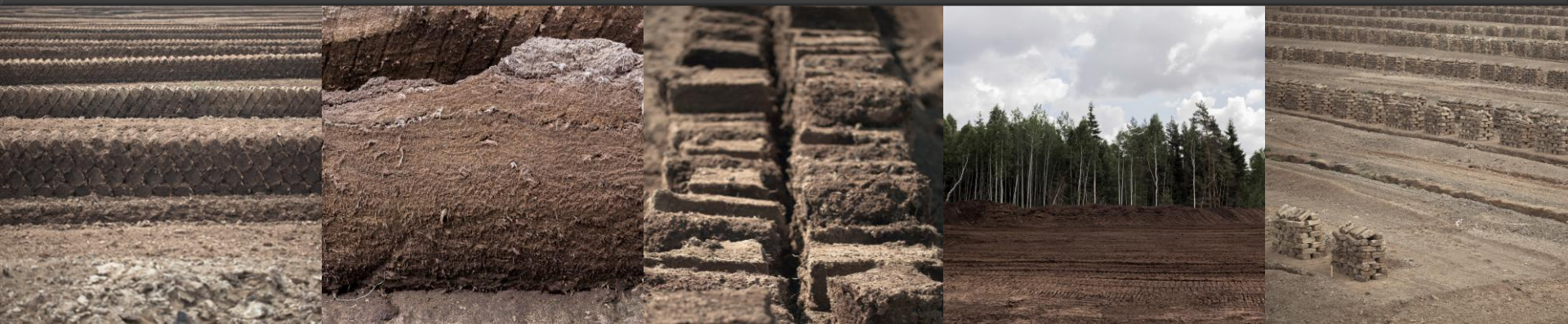
LATVIJA EIROPAS KONTEKSTĀ

Latvijā 2015. gadā ieguva 1,2 milj. t kūdras,

kas ir trešā daļa jeb

31%

no profesionālajā dārzkopībā izmantotās kūdras ES.

FAKTI NO LATVIJAS PURVU VĒSTURES

- Pirmās ziņas par kūdras ieguvi Latvijā ir pieejamas

no 18. gs. sākuma.

- 1797. gadā tika izdoti pirmie raksti par kūdras ieguvi

un izmantošanu.

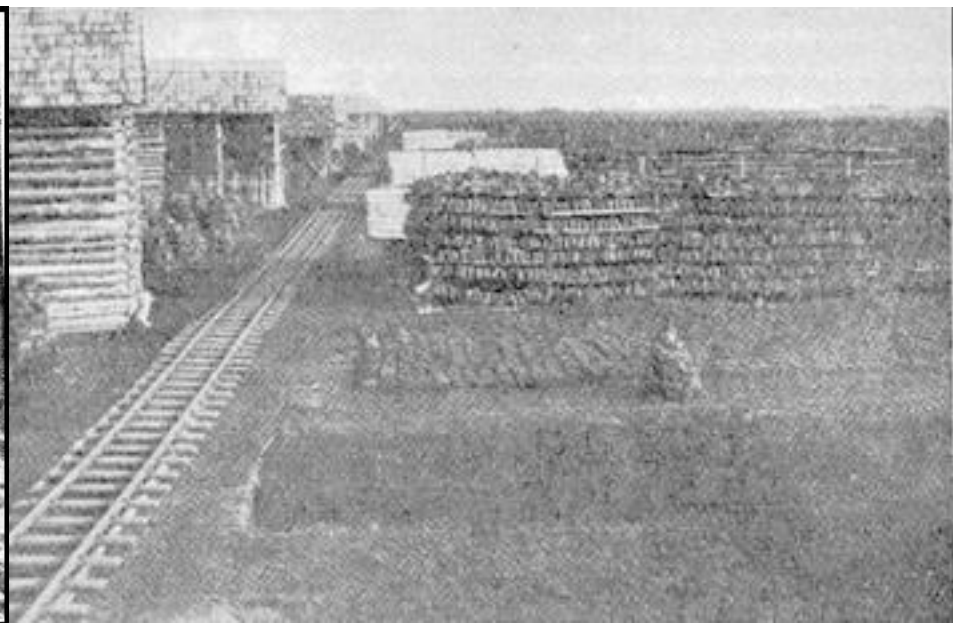

- Pirmskara Latvijas Republikā kūdra pārsvarā tika izmantota:

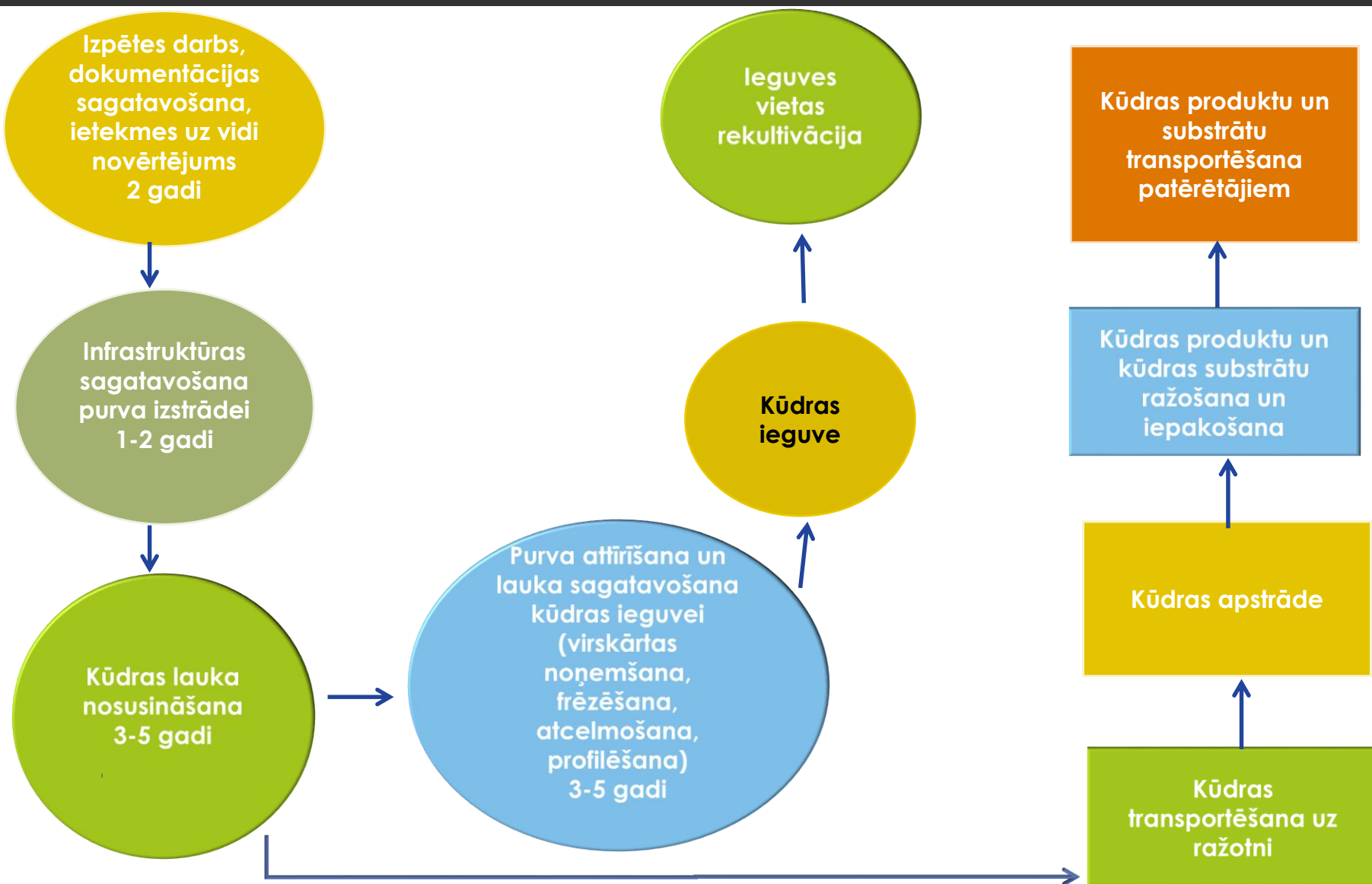
- pakaišiem kūtīs;
- dārzkopībā;
- Sausajās tualetēs (kūdra uzsūc mitrumu, saista visas gaistošās smakas un gāzes, kavē pūšanu un epidēmiju baktēriju attīstīšanos);
- uzglabāšanai;
- būvniecībā (apšuvumiem, pildījumiem, sienām, izolācijai);
- mēslojumam;
- kurināšanā.

FAKTI NO LATVIJAS PURVU VĒSTURES

- ◉ No 1920. gada līdz Otrajam pasaules karam Latvijā tika uzceltas trīs kūdras fabrikas:
Liepājā, Salaspilī un Līvānos.

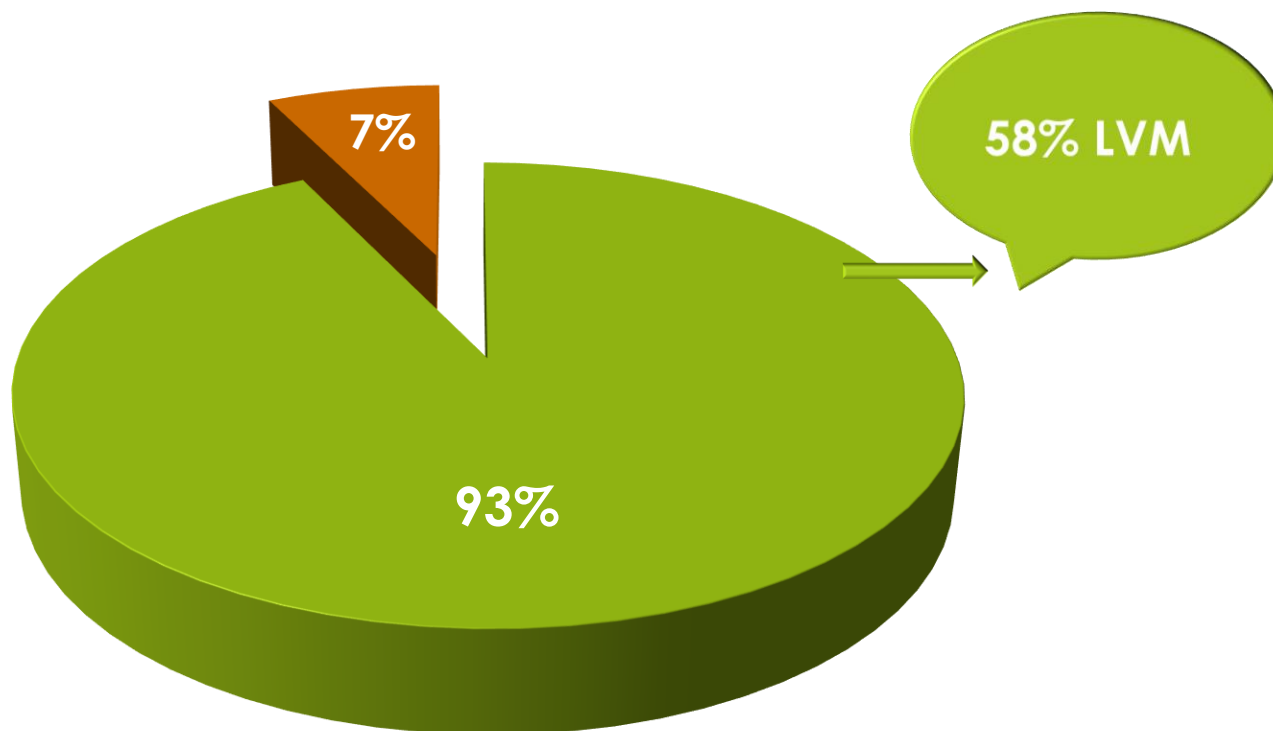

KŪDRAS IEGUVES UN APSTRĀDES CIKLS

PURVU PIEDERĪBA

■ Valsts īpašumā esošās purvu platības ■ Privātās purvu platības

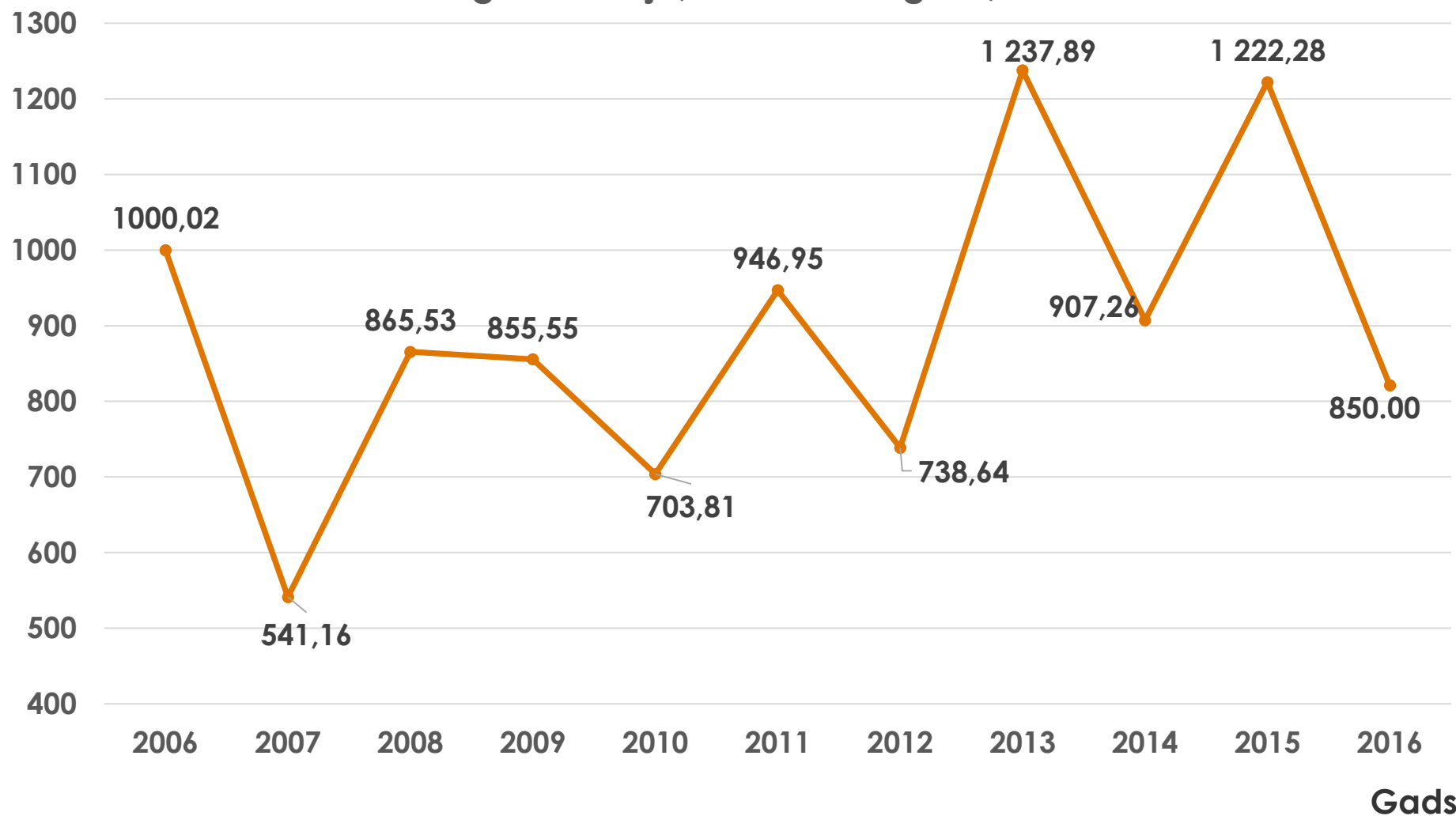

LKA biedru dati, ieguves platības

KUDRAS IEGUVE LATVIJA 2006-2016

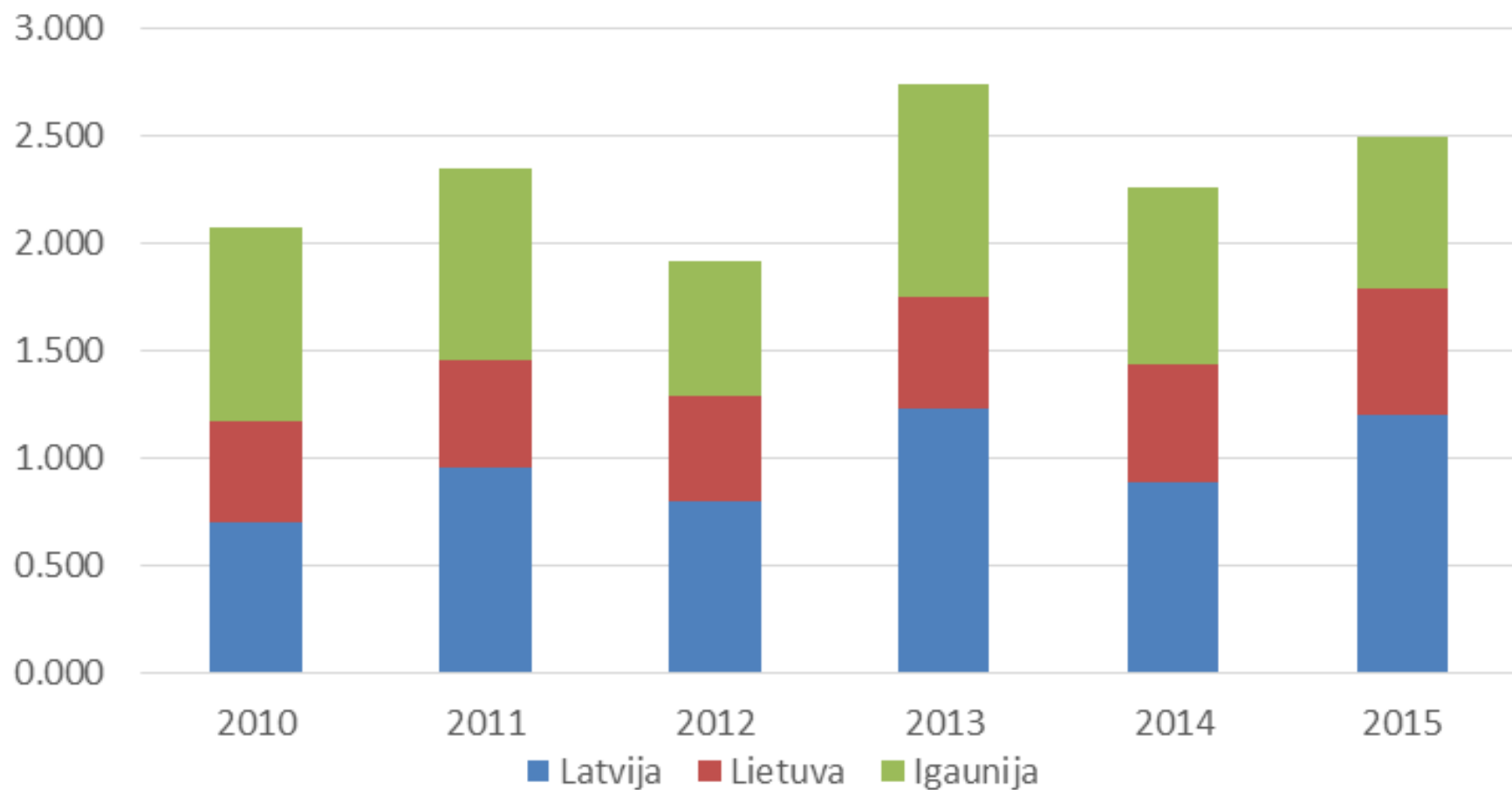
milj. t

Kūdras ieguve Latvijā, 2006.-2016. gads, tūkst.t

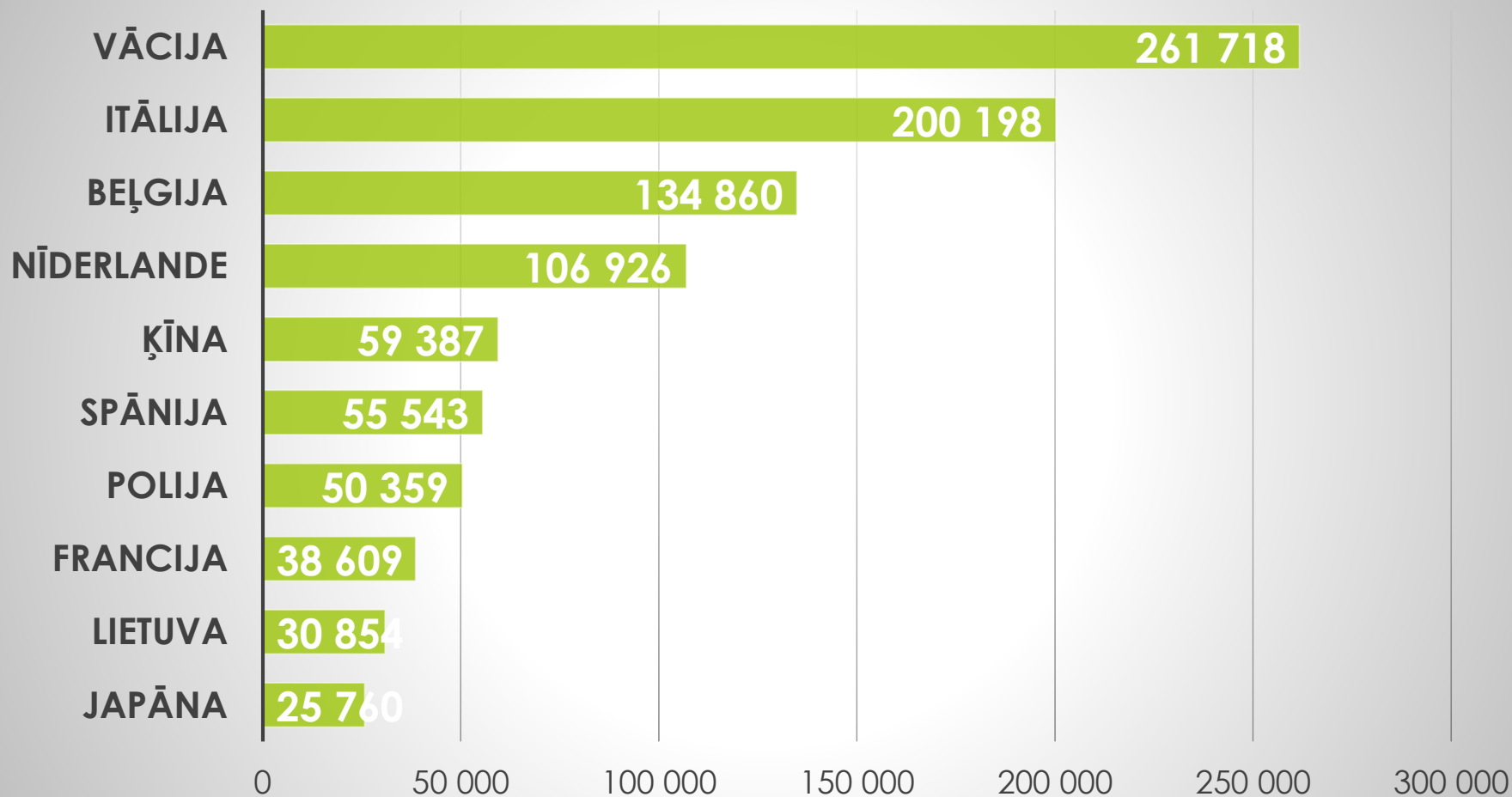
KŪDRAS IEGUVE BALTIJĀ MILJ. TONNAS

kūdras ieguve Baltijā milj.tonnu

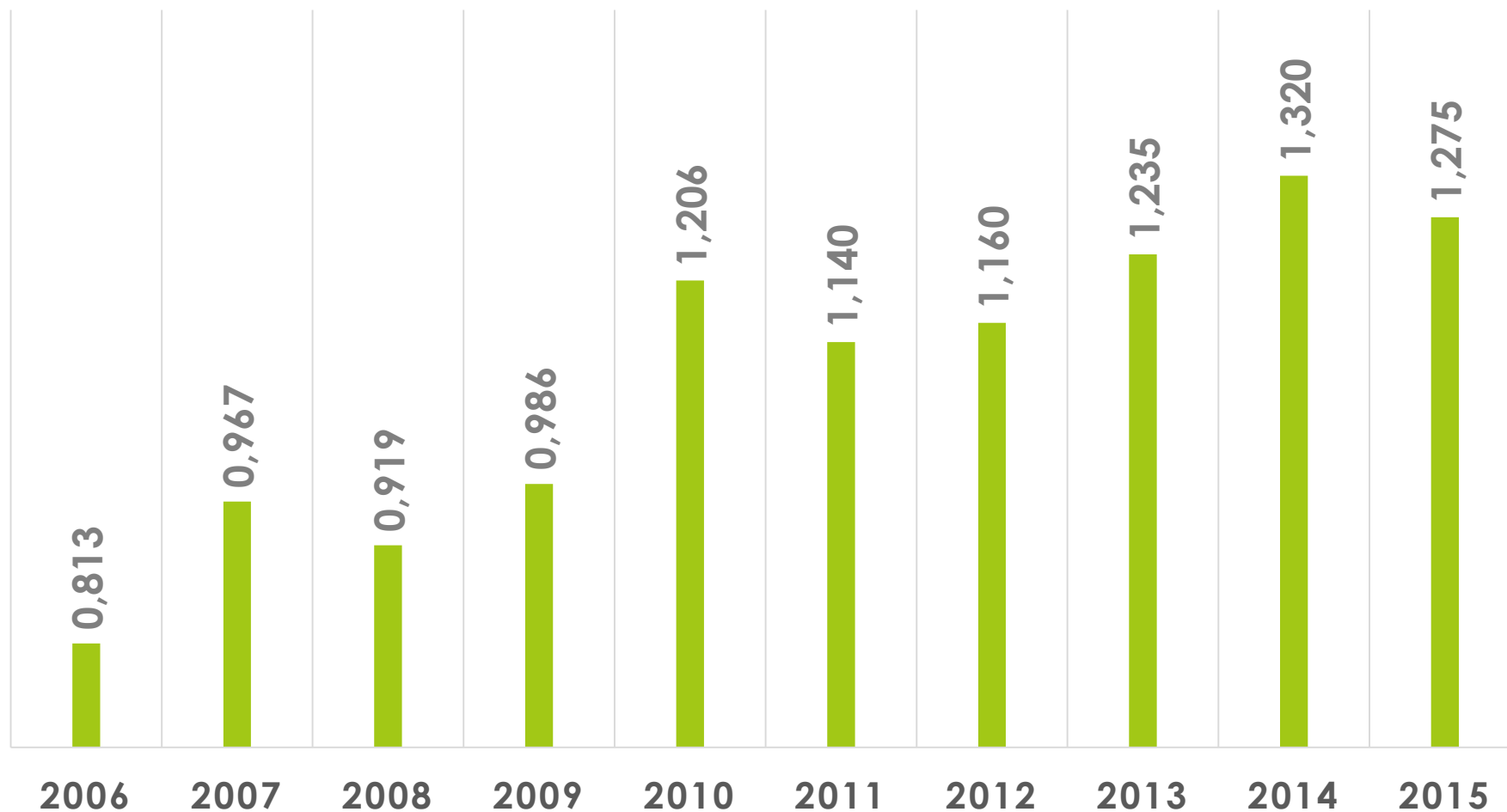
KŪDRAS EKSPORTS NO LATVIJAS 2015

TONNĀS, TOP10 VALSTIS

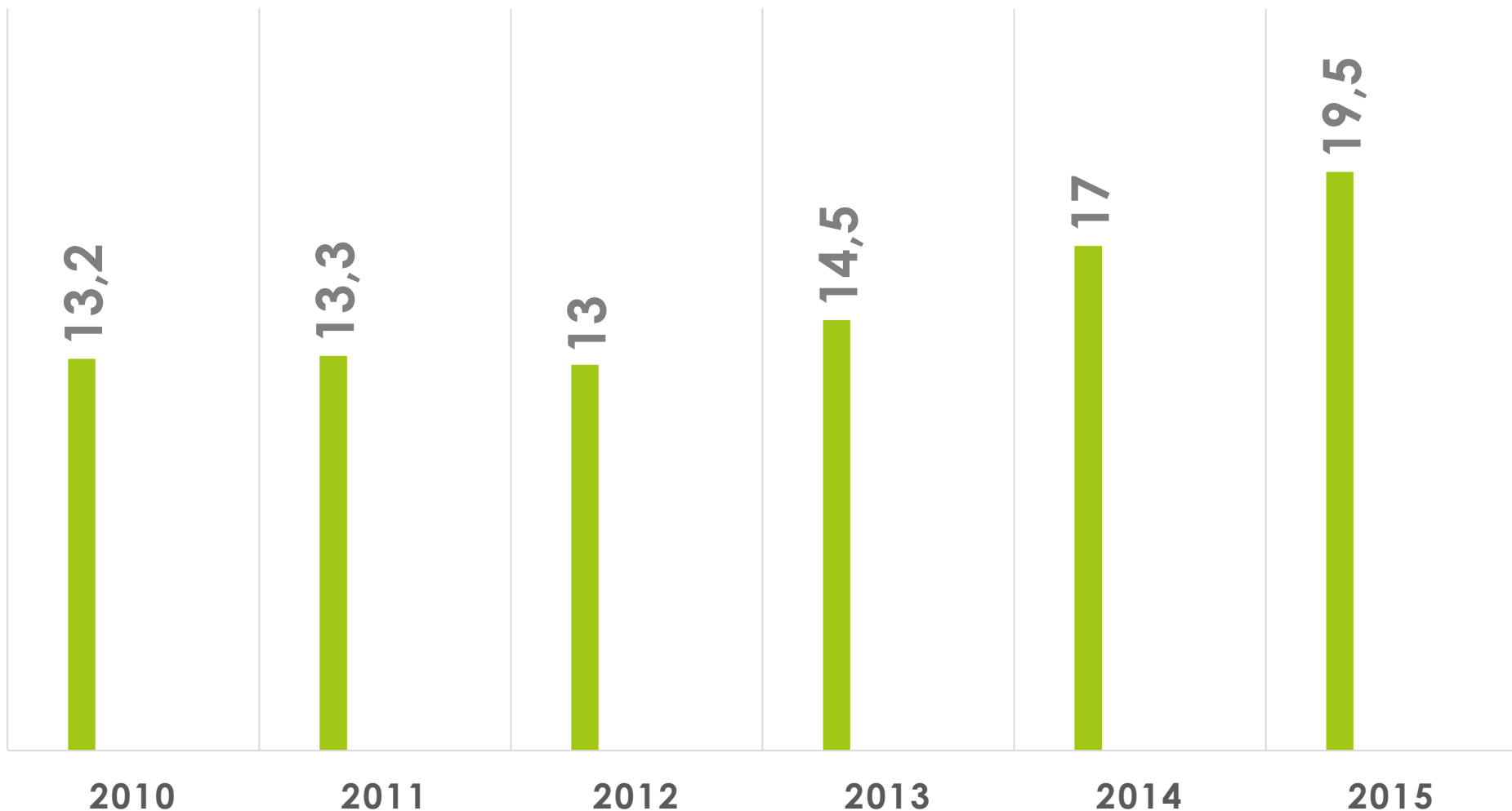

EKSPORTĒTS 1.3 milj. t / 130mill EUR uz 104 valstīm /2015/

KŪDRAS EKSPORTS 2006-2015 milj. t

KŪDRAS INDUSTRIJAS NOMAKSĀTIE NODOKĻI LATVIJĀ MILJ. EUR

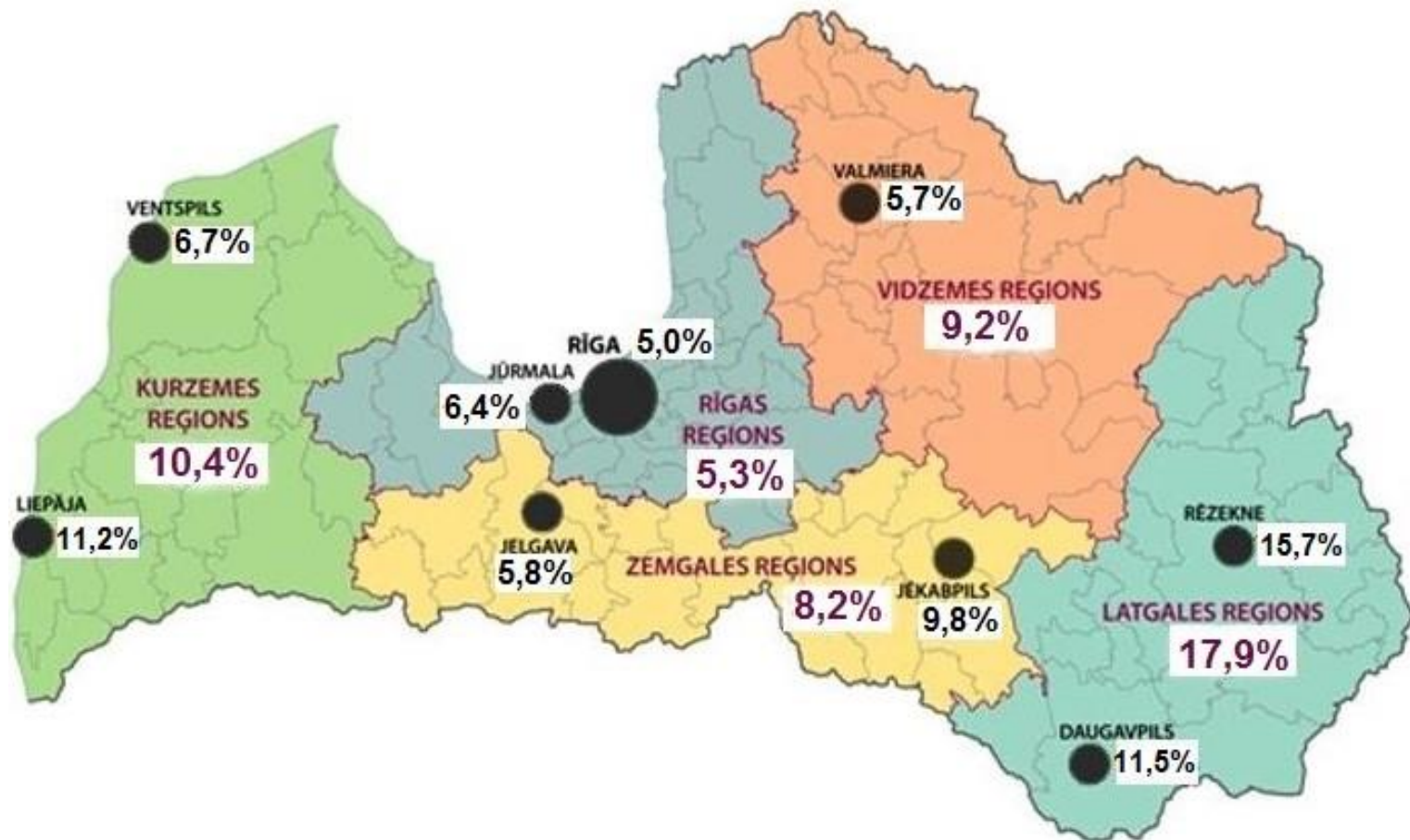
SAISTĪTĀS NOZARES

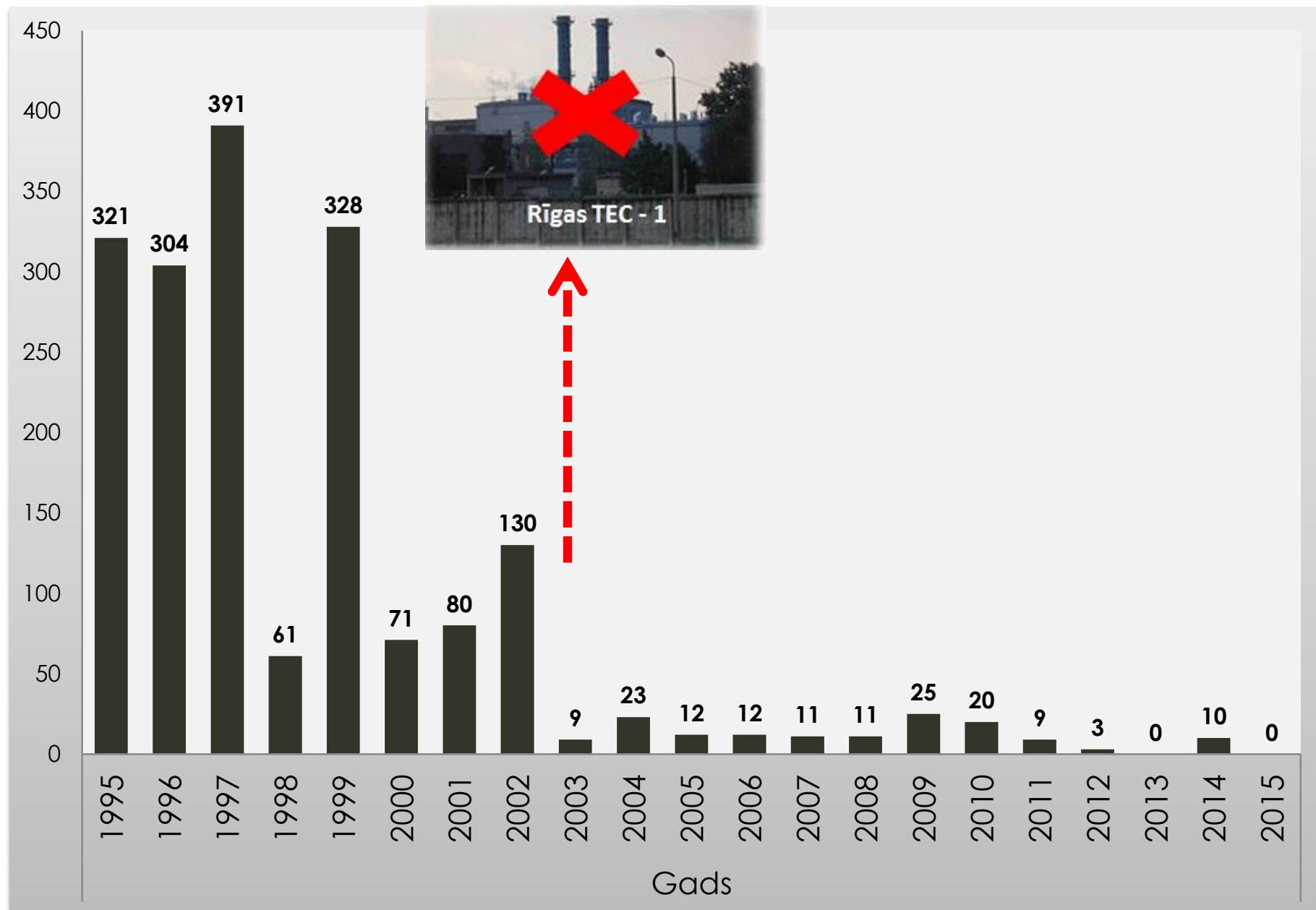
1 tkūdras + pievienotā vērtība ~90 EUR

Bezdarba līmenis Latvijā

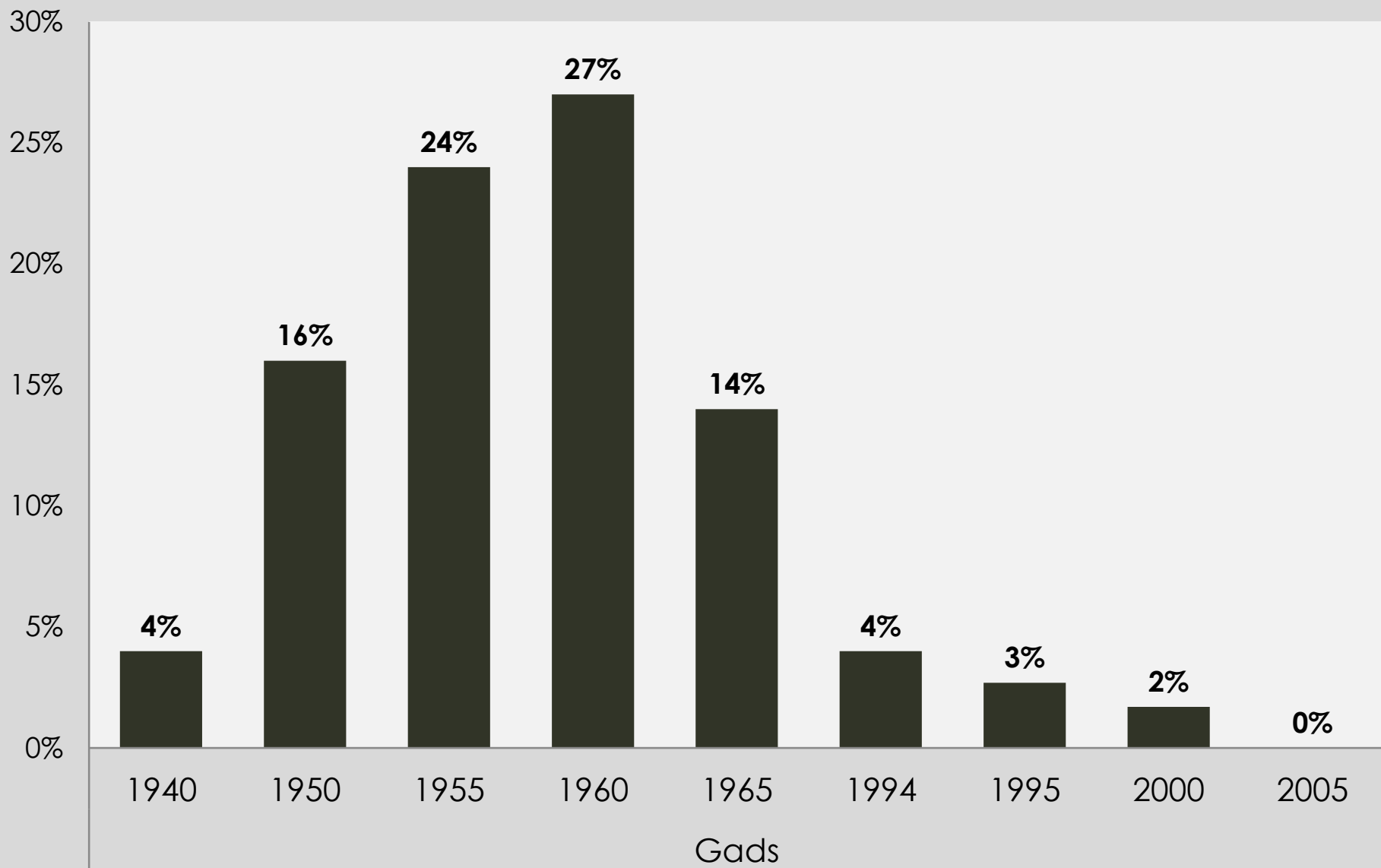
Reģistrētais bezdarba līmenis valstī 2016.gada 31.decembrī - 8,4%

Kurināmās kūdras ieguves 20 gadu vēsture

Kurināmās kūdras daļa kopējā kurināmā bilancē, %

AKTUĀLAIS

KŪDRAS STRATĒGIJA

BIOTOPU KARTĒŠANA

- Darbs pie Latvijas Kūdras stratēģijas izstrādes

- Mēs vēlamies zināt reālo situāciju Latvijā

- Nepieciešamība plānot ilgtermiņā

Pilnveidot normatīvos aktus

Sakārtot kūdras resursu uzskaites sistēmu

Veikt esošo purvu platību inventarizāciju

Pilnveidot kūdras ieguves nozares pārvaldību

Piedalīties rekultivācijas ieteikumu izstrādē

Sadarbība vides aizsardzības jomā

LIFE Restore projekts

Apsaimniekošanas startējīja degradēto purvu teritoriju ekosistēmu atjaunošanai un siltūmnīcas efekta gāzu emisiju samazināšanai

- ⦿ Dabas aizsardzības pārvalde, Latvijas Valsts Mežzinātnes institūts «Silava», biedrība «Baltijas Krasti», Latvijas Kūdras asociācija.
- ⦿ Mērķis ir uz ekonomiskiem, ekoloģiskiem un sociālvēsturiskiem aspektiem balstītas stratēģijas izstrāde un ieviešana Latvijā degradēto kūdras purvu teritoriju apsaimniekošanai un klimata pārmaiņu negatīvās ietekmes mazināšanai ilgtermiņā.
- ⦿ Periods 2015.- 2019.

Nozares pētījumu virzieni

- ⦿ **Purvi un to izstrādes tehnoloģijas.**
- ⦿ **Izstrādāto kūdras ieguves platību renaturalizācija un rekultivācija.**
- ⦿ **Purvu un kūdras resursu inventerizācija, reālās situācijas apzināšana.**
- ⦿ **SEG emisijas.**
- ⦿ **Purvu nosusināšanas ietekme uz apkārtējām teritorijām.**
- ⦿ **Pētījumi par kūdru.**

Nozares attīstībai nepieciešamie pētījumi

- ⊙ Kūdras izžūšana un mitrināšana.
- ⊙ Kūdras daudzveidīgās īpašības un tās pielietojums augsnes uzlabošanā.
- ⊙ Kūdras gaisa ietilpība atkarībā no dažādām ieguves tehnoloģijām.
- ⊙ Kūdras substrāta* fizikālo īpašību stabilitāte.
- ⊙ Kūdra fasētā substrāta vajadzībām.
- ⊙ Kūdras substrāta presēšana un apjoma zudumi.
- ⊙ Temperatūras izmaiņas kūdras bērtņē, to ietekmējošie faktori.

***Substrāts:** pilnīgi vai daļēji sastāv no augsnes vai cietām organiskajām daļām, piemēram, no augu daļām, humusa, arī no kūdras vai mizas. Šajā gadījumā – kūdra, kas sajaukta ar barības vielām.

Nozares attīstībai nepieciešamie pētījumi

Kūdras izžūšana un mitrināšana

- ⦿ Kūdras ūdens ietilpība.
- ⦿ Ūdens uzsūkšanas spēja atkarībā no sadalīšanās pakāpes, struktūras un mitruma.

Kūdras daudzveidīgās īpašības un tās pielietojums augsnes uzlabošanā.

- ⦿ Dažādi augšņu tipi.
- ⦿ Dažādi kūdras veidi (sadalīšanās pakāpe).
- ⦿ Audzējamā kultūra, kūdras proporcija.

Nozares attīstībai nepieciešamie pētījumi

Kūdras substrāta fizikālo īpašību stabilitāte

- ⦿ Elementu noturība dažādu apstākļu ietekmē.
- ⦿ Elementu izmaiņas dažādos uzglabāšanas apstākļos.
- ⦿ Kādos apstākļos sāk aktivizēties mikroorganismi.

Kūdra fasētā substrāta vajadzībām

- ⦿ Kūdras substrātu kvalitatīvās īpašības atkarībā no kūdras ieguves veida.
- ⦿ Presētas un nepresētas kūdras/kūdras substrāta atšķirības.

Nozares attīstībai nepieciešamie pētījumi

Kūdras substrāta presēšana un apjoma zudumi

- ⦿ Presētā tilpuma ietekme uz substrāta apjoma izmaiņām.
- ⦿ Kāpēc substrāta tilpums nav konstants lielums.
- ⦿ Kūdras substrāta mitrināšanas ietekmes noteikšana fasētiem substrātiem.

Pelējums kūdrā un kūdras substrātā

- ⦿ Pelējuma un pelējuma sēņu rašanās cēloņi un veidi, to apdraudējums augiem.
- ⦿ Apstākļi, kādos aktivizējas pelējums un pelējuma sēnes.
- ⦿ Pelējums un pelējuma sēnes āra apstākļos un siltumnīcā.

Nozares attīstībai nepieciešamie pētījumi

Temperatūras izmaiņas kūdras bērtņē, to ietekmējošie faktori

**Latvijas Kūdras
asociācija**

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Ingrīda Krīgere

valdes locekle

www.peat.lv